

ŽALIA GIRIA

MANO JĖGOS IR DARBAI TĖVYNĖS LAISVEI IR GEROVEI!

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Vilniaus skyrius

Nr. 7 / 2015 m.

LKKSS VAS valdybos pirmininkas
ats. plk. lt. **Valdas Kibartas**

„Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga yra garbingos ir labai pilietiškos prieškario Lietuvos visuomeninės organizacijos, įkurtos dar 1927 m. sausį Kaune, veiklos ir darbų tęsėja. 2015 m. rugsėjo 2 d. sukako 21 metai, kai gyvuoją Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Vilniaus apskrities skyrius, gausiausias ir aktyviausias Sąjungoje, ir pagal savo išgales stengiasi stiprinti patriotizmo ir pilietiško ugdomą Lietuvos visuomenėje.

Vilniaus apskrities skyriaus valdyba, įgyvendindama vieną iš svarbiausių Sąjungos tikslų – ugdyti tautinę savimone, visuomenės pagarbą Lietuvos kariuomenei, saugoti jos istorinę atmintį – nutarė rūpintis istorinio laikraščio „Žalia giria“ leidimu. Planuojama šį laikraštį leisti vieną-du kartus per metus, tiek spausdinant popierinį tiražą, tiek šį laikraštį publikuojant Vilniaus skyriaus internetinėje svetainėje <http://kariuomeneskurejai.lt>. Tikimės, kad „Žalia giria“ suras kelią į skaitytojų protus ir širdis ir padės būti garbingais Lietuvos valstybės piliečiais“.

Buvome, esame, būsimė!

Nuotrauka iš asmeninio archyvo

Apie patriotizmą, kariuomenę ir karjerą kalbinome kariuomenės kūrėją, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos (LKKSS) Vilniaus apskrities skyriaus narį, Sausumos pajėgų vadą generolą majorą Almantą Leiką.

Skiepykime patriotizmą savo pavyzdžiu

Sausumos pajėgoms vadovaujate ketvirtus metus; pajėgų pasikeitimai akivaizdūs – gerokai padaugėjo Sausumos pajėgų mokymų bei pratybų, su kariais kartu analizuojami Lietuvos karybai reikšmingi faktai (mūšiai), daliniai dabar turi savo dainas, šūkius, vėlukus. Kas paskatino visa tai įgyvendinti?

Įgyvendindami pasikeitimus, išreiškėme pagarbą istorijai, paveldui ir tradicijoms, tai darėme Tėvynės meilės vardu. Siekėme parodyti tai, kas sovietiniais laikais buvo draudžiama. Organizuodami mokymus ir pratybas, nuolat rengiame karius ginti mūsų tėvynę Lietuvą. Sausumos pajėgų vado atsakomybė – planuoti, organizuoti ir kontroliuoti Sausumos pa-

jėgų veiklą, tinkamai parengti personalą, vykdyti būtiną pajėgų plėtrą, užtikrinti kokybišką kovinį rengimą ir užduočių, susijusių su ginkluota valstybės gynyba, taikos meto užduotimis ir tarptautinėmis operacijomis, atlikimą.

Kaip Jūs suprantate patriotizmą ir kaip skiepijate jį savo vaikams?

Patriotas – tai žmogus, kuriantis visuomenę: veiklus, nesavanaudis, suvokiantis savo vaidmenį pasaulyje, mylintis Tėvynę, atsakingas už ją ir už savo tautos gerovę. Patriotizmą vaikams skiepiju asmeniniu pavyzdžiu – pasirinkdamas tarnauti Tėvynei. Drauge dalyvaujame viešuosiuose renginiuose, dviračių ir bėgimo varžybose, žygiuose.

Skiepykime patriotizmą savo pavyzdžiu

Tęsinys. Atkelta iš 1 psl.

Gyvi renginiai yra vertingesni už daugybę akademinių valandų, tai – gyvoji istorija. Kaip ir atliekant archeologinius kasinėjimus atrastos sagos, partizanų ginklai, kiti patriotizmu grįstos kovos prieš okupantus ženklai. Eiti nėra lengva, bet lankydamasis vietose, kur ne tik žygiavo, bet ir įnirtingai su priešu kovėsi, tikėdamiesi išgyventi, partizanai, pamatai tikrąjį Lietuvos grožį, sutinki šiltų ir nuoširdžių žmonių. Jie niekieno neprašomi vaišina žygeivius pačių užaugintomis gėrybėmis, kaimiškais lašiniais, dzūkišku medumi, naminiu sūriu ar pagirdo močiutės pagaminta gaila. Manau, kad savo šalies ir jos istorijos pažinimas, dalyvavimas tokio pobūdžio renginiuose ugdo pilietiškumą ir patriotiškumą, yra puikus pavyzdys vaikams.

Kaip klostėsi Jūsų karinė karjera? Kas lėmė, kad 1991-ais metais apsisprendėte likti tarnyboje, kai dalis savanorių kūrėjų išėjo? Jie tada manė, kad darbas padarytas ir Lietuvos nepriklausomybė apginta.

Tarnybą pradėjau Savanoriškojoje krašto apsaugos tarnyboje. Vėliauėjau įvairias vadovaujamas pareigas Lietuvoje ir užsienyje: bendro Baltijos šalių (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) taikos palaikymo bataliono (BALTBAT) vado pavaduoto-

jo, NATO stabilizavimo pajėgų (SFOR) Bosnijoje ir Hercegovinoje Baltijos šalių kontingento BALCON-2 (Danijos bataliono sudėtyje) vado, Tarptautinių operacijų padalinio BALTSQN-5 vado, Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono vado, NATO Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) Lietuvos vadovaujamos Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės ketvirtosios pamainos PAG-4 vado, Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabo viršininko-vado pavaduotojo, Krašto apsaugos ministerijos Personalo departamento direktoriaus ir pajėgumų ir ginkluotės generalinio direktoriaus. Taip pat dirbau Aukštesniųjų vadų kursų viršininku Baltijos gynybos koledže, Tartu, Estijoje, tarnavau krašto apsaugos ministro sekretoriato Generalinio štabo Kovinio parengimo skyriaus planavimo karininku, Gynybos štabo Gynybos planavimo skyriaus viršininku ir kariuomenės vado padėjėju.

Visada pradėjus darbą, reikia jį baigti. Kariuomenė yra nuolatos kintantis darinys, turime dar daug ką nuveikti. Ypač turime atkreipti dėmesį į tai, ko mus moko istorija ar neseni įvykiai Gruzijoje, Moldovoje, šiandienė situacija Ukrainoje. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių

bei reguliariosios pajėgos turi mobilizuotis ir ruoštis visuotinei šalies gynybai – tai pagal Konstituciją yra kiekvieno šalies piliečio pareiga.

Kaip pats, kaip savanoris kūrėjas, vertinate Sausumos pajėgų bendradarbiavimą su Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga ir ateities perspektyvas?

Labai teigiamai. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga tęsia tuos darbus, kuriuos pradėjome atkūrę nepriklausomybę. Senosios ir jaunosios karių kartos bendradarbiavimas yra naudingas abiem šalims. Jaunoji karta perima žinias ir įgyja patirties, o senoji karta pasitikrina savo galimybes būti naudingai Tėvynei ir kartu taip išlaiko tinkamą karinio pasirengimo lygį, palaiko kovinę dvasią, susipažįsta su kariuomenės naujovėmis, ginklų sistemomis. LKKSS prisideda prie Sausumos pajėgų pratybų kaip dalyviai, stebėtojai ar vertintojai, vieni kitus remiame žygiuose. Puikus pavyzdys yra žygis „Žaliojo Velnio takais“. LKKSS yra vienintelė man žinoma nevyriausybinių organizacijų, remianti krašto apsaugos sistemą.

Tokiu būdu atliekami bendri darbai, teikta parama knygomis Rytų Lietuvos lietuviškoms mokykloms, pastatytas paminklas Lietuvos kariams savanoriams Liepynės kapinėse, nuolat rengiamos paskaitos, dalyvaujama šventiniuose renginiuose. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai keletą kartų Šaulių sąjungai dovanoti šratasvydžio (angl. air-soft) ginklai, Vilniaus įgulos karininkų ramovei dovanų buvo įteiktas televizorius, Gedimino štabo batalionui padovanotas fotoaparatas. Ugdant tokį glaudų bendradarbiavimą, ateities perspektyvos yra šviesios, o planai ambicingi.

Jūsų palinkėjimai atkurtajam Didžiosios Kovos apygardos laikraščiui „Žalia giria“?

Linkiu Jūsų laikraščiui stiprybės ir didžiulės ištvermės dalinantis su kariais patirti ir stiprinant kariuomenės ir visuomenės vienybę.

Sausumos pajėgų archyvo nuotrauka

Št. srž. Audrius VAREIKIS

Atmintis

Didžiosios Kovos apygardos vadas Alfonsas Morkūnas-Plienai

Tęsiame straipsnių ciklą apie Didžiosios Kovos apygardą. Būtent šios apygardos partizanai ir pradėjo leisti laikraštį „Žalia giria“. Šįkart pasakojame apie paskutinį Didžiosios Kovos apygardos vadą Alfonsą Morkūną-Plieną.

Alfonsas Morkūnas-Plienai gimė 1908 m. Juodžiūnų k., Ukmergės valsčiuje. 1935 m. vedė Onutę Kazlauskaitę iš Anykščių valsčiaus. Vienas po kito porai gimė dukra Elvida ir sūnus Teisutis.

A. Morkūnas tarnavo Lietuvos kariuomenės Kauno kavalerijos pulke, mėgo žirgus, buvo labai geras raitelis. Baigė puskarininkių mokyklą. Karo pradžioje A. Morkūnas dalyvavo Birželio sukilime Lyduokiuose, 1944 m. su broliu Karoliu (Klevas) įstojo į generolo P. Plechavičiaus vadovaujamą Vietinę rinktinę. Pasivadinęs Plieno slapyvardžiu, gimtojo ir aplinkinių kaimo vyrus kvietėsi į būrį, o šiam išsiplėtus ėmė vadovauti partizanų kuopai. Brolis Stasys (Tarzanas) tarnavo policijoje: saugojo tiltus ir kitus strateginius objektus.

1944 m. spalio 18 d., per šauktinių gaudynes į rusų okupacinę kariuomenę, A. Morkūnas buvo sučiuptas ir išvežtas

į sovietų kariuomenę. Netrukus iš jos greitai pabėgo ir vėl ėmė vadovauti partizanams. 1945 m. spalio 1 d. Didžiosios Kovos apygardos vadas Jonas Misiūnas-Žalias Velnias įkūrė B rinktinę ir jos vadu paskyrė A. Misiūną-Plieną. Partizanai naktimis kontroliuodavo kaimus ir miestelius, sutramdydavo aršiausius baudėjus ir sovietinės valdžios pareigūnus, kai kur sunaikindavo valdžios įstaigas bei išlaisvindavo suimtuosius.

Kai apygardai pradėjo vadovauti kapitonas Viktoras Pečiūra-Griežtas (kaip vėliau paaiškėjo – NKGB agentas), pradėta gauti keistų įsakymų. Plienai, suprasdamas, kad jie gali būti pražūtingi partizaniniam judėjimui, atsisakydavo juos vykdyti. A. Morkūno sumanymas, partizaninės kovos bei partizanų taktikos išmanymas išgelbėjo B rinktinę nuo išdavystės. Tokiu būdu kaip tik ir buvo sunaikinta A rinktinė, apygardos štabo nariai. Sužinojęs apie išdavystę, Plienai nutraukė ryšius su apygardos vadovybe ir ėmė veikti savarankiškai.

1948 m. vasario 10 d. žuvo Plieno brolis Karolis Morkūnas-Klevas. Po jo žūties netrukus mirė partizanų motina

Veronika. Stribai neleido jos laidoti, kelias dienas laikė Lyduokių bažnyčios

Pradžia. Tęsinys 4 psl.

Lietuvos kariuomenės Didžiosios Kovos apygardos vadas Alfonsas Morkūnas-Plienai

Genocido aukų muziejaus nuotraukos

Didžiosios Kovos apygardos „B“ rinktinės partizanai. Iš kairės: Juozapas Šmačiukas-Čerka, Alfonsas Morkūnas-Plienai, Antanas Vaičiūnas-Skirmantas, Karolis Morkūnas-Klevas.

Didžiosios Kovos apygardos Dobilo būrio partizanai. Iš kairės: neatpažintas partizanas, Juozas Kudelis-Dobilas, Vytautas Žukauskas-Mėnulis ir Juozas Bartusevičius-Medžiotojas.

Genocido aukų muziejaus nuotrauka

Tęsinys. Atkelta iš 3 psl.

šventoriuje, o patys pasislėpę tūnojo pasaloje, laukdami, kol sūnus Plienas ateis su ja atsisveikinti. Nesulaukė. Labai norėjo Plieną sunaikinti, už jo galvą net buvo skyrę kelių tūkstančių rublių premiją. Jau liepą buvo sudarytas smogikų būrys ir sukurtos specialios dviejų ar trijų žmonių grupelės Plienui ir jo aplinkai sunaikinti.

1948 m. gegužę jo vadovaujamai B rinkinei buvo suteiktos apygardos teisės,

o rugpjūčio mėn. Rytų Lietuvos srities partizanų vado Antano Slučkos-Šarūno įsakymu Alfonsas Morkūnas-Plienas buvo paskirtas Didžiosios Kovos apygardos vadu ir jam suteiktas partizanų kapitono laipsnis.

1949 m. saugumo sumetimais apygarda labai dažnai keisdavo štabo buvimo vietą, bet... Metų pabaigoje agento Veter buvo susekti bunkeryje, Juodkiškių kaimo ūkininko Vagonio sodyboje. Gruodžio 30 dienos rytą MGB kariuomenė apsupo pastatus žiedu. Klojime po arklių gardų jie ir aptiko apygardos štabo bunkerį. Po susišaudymo klojime rasti 5 kovotojų kūnai. Apygardos vadas Alfonsas Morkūnas-Plienas, kuopos vadas Bronius Medelskas-Krienas, partizanas Bronius Dūda-Narutis bunkeryje buvo susisprogdinę patys, o Plieno pavaduotojas Vladas Ališauskas-Puškinas ir partizanas Juozas Grigas-Geniukas nušauti klojime.

1997 m. Juodkiškių kaime Didžiosios Kovos apygardos Plieno partizanų žūties vietoje atidengtas paminklinis akmuo. 1998 m. lapkričio 18 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Alfonsui Morkūnui-Plienui suteiktas Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas (po mirties).

Vyr. eil. Jolanta SPANGEVIČIŪTĖ
801 kuopos karė savanorė

Įspūdžiai

Misija Afganistane – nuo pavojingų operacijų iki linksmų lietuviškų vakaronių

Jau daugiau nei metai, kai baigėsi Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės 16-osios karių pamainos (PAG-16) misija atokiame krašte.

Nors išvykome į misiją daugiau nei šešiams mėnesiams, laikas tarnaujant Goro provincijoje ne tik neprailgo – jis pralėkė žaibišku greičiu. Tokią frazę teko girdėti iš daugelio karių lūpų. Kasdien (ne tik dieną, bet ir naktį) užsiėmėme intensyvia veikla vykdydami užduotis, o jos būdavo tiksliai suplanuotos net trimis savaitėmis į priekį. Turėjome ir šiek tiek laisvalaikio, nors ir ne tokio įvairaus kaip gyvendami įprastomis sąlygomis Tėvynėje, bet nuobodžiauti nebuvo kada. Tiesa, itin dažnai mūsų planai kiek keisdavosi dėl svečios šalies kultūrinių bei

klimato ypatumų, tačiau dėl to misijos veikla tapo tik dar įdomesnė.

Keliai ir klystkeliai

PAG-16 pamainai teko dirbti ypatingomis sąlygomis: nors manoma, kad žiemą karinių konfliktų pasitaiko rečiau dėl permainingų ir sudėtingų žiemos oro sąlygų, visgi netikėtumų netrūko. Pirma, apie ką tekdavo kariams pagalvoti, prieš išvykstant į užduotį, – ar įmanoma tai padaryti sningant, žliaugiant lietui ir siaučiant vėtrai. Gyvendami ten, kur įprasti asfaltuoti keliai, apie tai nesusimąstome, tačiau Afganistane tai tampa tikru iššūkiu. Esant palankioms oro sąlygoms Goro provincijoje 100 km kariniais šar-

vuočiais galima nuvažiuoti per maždaug 6 valandas, o pažliugusiais Goro keliais tokį atstumą vargiai pavyksta nukeliauti per dvigubai tiek laiko... Tekdavo kariams užtrukti ir dar ilgiau – lipnų molį kartais sunkiai galėdavo įveikti ir ant šarvuočių ratų pritvirtintos grandinės, o kalnų šlaitus, skardžius bei netikėtus posūkius ir duobes vargiai atlaikydavo ir galingiausių automobilių amortizatoriai.

Kartais pasirinktu keliu būdavo visai neįmanoma važiuoti ir dėl to tekdavo keisti numatytą maršrutą. Pavyzdžiui, jei kelias staiga dėl lietaus ir sniego vietomis pavirsdavo pelke, tekdavo rinktis geresnį (iš blogiausių) variantą – keltis šarvuočiais per sraunią upę. Suvokus tokią realybę, Afganistano klimato sąlygos,

ypač žiemą, būdavo įtraukiamos į tolesnį operacijų planavimą.

Kaip Dievas duos

Svarbiausia – planuoti, o toliau – kaip Dievas duos. Ši frazė skamba ironiškai, tačiau ji gana taikliai apibūdina situaciją, kuri kyla susidūrus dviejų skirtingo mąstymo ir skirtingų – vakarietiškosios ir rytietiškosios – kultūrų atstovams. Viena iš PAG-16 štabo užduočių buvo parengti detalų, tikslų ir pagrįstą veiksmų planą – tokį planą, kad būtų galima užtikrinti, jog kiekvieno PAG-16 padalinio iškeltas uždavinys bus sėkmingai įgyvendinamas. Tarp jų – saugiai atlikti bazės aplinkos apsaugą, susitikti su vietos valdžios atstovais ir aptarti rūpimus klausimus, gauti informacijos, apmokyti vietos kariuomenę, suplanuoti ir saugiai įgyvendinti bendras operacijas su vietos policija, perduoti vietos valdžiai labdarą... Viskas turi būti atlikta tiksliai, suderinta su apsaugos padaliniais, ryšio centru PAG-16 stovykloje. Tačiau čia ir susidurdavome su skirtingu skirtingų kultūrų laiko ir planavimo supratimu. Jei susitikimas su vietos valdžios atstovais būdavo suplanuotas konkrečią valandą – jis galėdavo nusikelti net ir pusei dienos. Jei kariai būdavo suplanavę bendrą patruliavimą kalnuose su keturiais vietos kariuomenės ekipažais – ryte netikėtai paašikėdavo, kad jų atvyksta vos du. Kartą, atvykę į suplanuotą renginį vietos moterims Moters dienos proga, neišvydome nė vieno svečio. Vietos renginio organizatorius teisinosi tą dieną tiesiog negalėjęs sukviesti svečių, o, kad renginys nevyks, paskambinti ir mums pranešti galimybės neturėjęs...

Atsidūrus visiškai kitokioje nei įprasta aplinkoje, lengvas šokas, apie kurį kalba visi psichologai, praėjo per pirmąjį mėnesį. Bėgant laikui prie tokio rytietiškojo gyvenimo, darbo ir planavimo ritmo tiesiog prisitaikoma. Nepaisant minėtų nesusipratimų, ieškojome kompromiso tarp karių suplanuotų užduočių ir vietos valdžios galimybių ir užduotis pavyko įgyvendinti sėkmingai ir sklandžiai.

Labiausiai pažeidžiamos – moterys

Vieno iš PAG-16 štabo padalinių – civilių ir karių bendradarbiavimo grupės (CKB) – užduotis buvo užmegzti ir palaikyti gerus santykius su Goro provincijos valdžia bei vietos gyventojais tam, kad būtų užtikrinta parama karinėms užduotims įgyvendinti.

Pradžia. Tęsinys 6 psl.

Vyr. srž. Alvyjas Steponavičiūtės nuotraukos

Tęsinys. Atkelta iš 5 psl.

Nors dažniausiai Afganistano žmonės yra labai svetingi ir svečius priima šiltai, glaudūs ir nuoširdūs santykiai ir čia užmezgami tik praėjus daugiau laiko ir atsiradus tarpusavio pasitikėjimui.

Pasitikėjimą ir gerus ryšius su vietiniais padėdavo sustiprinti duodama parama, tačiau dažnu atveju to neužtekėjo. Supratome, kad turime jiems parodyti dėmesį, domėtis jų problemomis ir parodyti, kad siekiame padėti, norime juos išklausyti. Kai kada, pajutę, kad nuoširdžiai domimės jų gyvenimo negandomis, jie atskleisdavo svarbią informaciją bei pasidalindavo savo mintimis apie krašto ateitį.

Goro provincijos moterys ir šiandien, lygiai taip kaip ir prieš 500 metų, tarnauja šeimai, giminei ir vyrams. Neretai tik kalbėdamasi su moterimis akis į akį galėdavau išgirsti intymiausių jų pasakojimų. Jos nepagražindamos papasakodavo apie tai, kaip iš tiesų gyvena kaimas ir jo gyventojai.

Tiesa, nedidelių pasikeitimų Afganistano moterų gyvenime esama – jos jau gali dalyvauti rinkimuose, balsuoti, išreikšti savo nuomonę. Visgi atokesnių Afganistano kaimo moterų teises į normalų socialinį gyvenimą dar vis stipriai riboja šeimos vyrai, tėvai, kaimo bendruomenė. Dėl to ir dėl religinių ypatumų iš Provincijos atkūrimo grupės karių visais atvejais bendrauti su vietos moterimis būdavo siunčiamos tik moterys karės.

Įtampų netrūko

Pasiruošimas misijai Lietuvoje truko daugiau nei pusę metų, buvo numatytos galimos grėsmės karių saugumui. Vis dėlto įtampų tarnaujant pačioje Goro provincijoje neišvengta. Išvykdami iš PAG-16 stovyklos, kariai turėdavo nuolat galvoti apie savo ir kitų saugumą bei išlikti budrūs net ir, atrodytų, esant pakankamai ramiai padėčiai. Net vykstančius į vos už dviejų kilometrų esantį Moterų reikalų departamentą ar policijos būstinę susitikti su vietos valdžios atstovais karius nuolat lydėdavo mažiausiai du šarvuočiai su apsaugos grupėmis.

Goro provincijos Naujųjų metų sutikimas, konferencija dėl vietos moterų reikalų, mokyklos atidarymas – visuose renginiuose, žmonių susibūrimuose išlikdavo konfliktų tikimybė. Džiugu, kad jų pasitaikė nedažnai. Tačiau užteko ir keleto atvejų, kurie sukrėtė visą stovyklą bei privertė dar kartą susimąstyti apie saugumą. Turėjome galvoti apie tai, kad vis dėlto esame karo zonoje, kurioje galioja kitokios taisyklės...

Dar prieš išvykdami į misiją Afganistane žinojome, kad pavasarį šiame krašte kyla neramumų, tad buvome tam pasirengę. Deja, ilgai laukti nereikėjo – vos atšilus orams naktimis vos keli kilometrai už miesto ribų buvo girdimi šūviai, motociklų (tai dažniausiai naudojama transporto priemonė Afganistane) variklių gausmas. Tai buvo pirmieji signalai apie artėjančius neramumus. Savadarbiai sprogmenys, užkasti smėlingoje

žemėje ar paslėpti aliuminių arbatinukų viduje, neveikiančių motociklų sėdynėse – PAG-16 išminuotojų grupei greitai tapo kasdienybė. Vis dažniau gaudavome informacijos apie ginkluotas neaiškių barzdotų asmenų grupes, riedančias PAG-16 stovyklos link ir tai skatino visus dar atidžiau rūpintis saugumu. Bendraujant su vietiniais žmonėmis, neduodavo ramybės mintis, ar galima pašnekovu pasitikėti, – visgi buvome svečioje šalyje, kur toli gražu ne visiems atrodė, kad PAG misija siekiama padėti, o ne įvesti savas taisykles ir šalies kontrolę.

Ketvirtadienis – savaitgalio išvakarės

Dvidešimt keturios valandos per parą – toks oficialus ir kartu realus karių darbo laikas tarnaujant misijoje. Visgi net ir tokiam krašte kaip Afganistanas esama „savaitgalių“. Musulmonų poilsio diena yra penktadienis, tad ir kariams tekdavo viena sąlyginai laisvesnė diena. Ketvirtadienio vakarų, ko gero, laukdavo daugelis – tai buvo vienintelis vakaras per savaitę, kai kariai patirdavo gerų emocijų, kurių užtekdavo visai ateinančiai savaitei. Stalo žaidimai, biliardas, protų mūšiai, karaokės vakarai, gimtadienių šventimas, tradicinės šventės, sporto varžybos, vakaronės su tradicinėmis lietuviškomis dainomis – kariai turėdavo kaip išreikšti savo kūrybiškumą, o po tokių pramogų vėl grįždavo prie įtemptos dienotvarkės tolimajame Afganistane.

Vyr. srž. Alvijos Steponavičiūtės nuotraukos

Istorijos vingiuose Kariūnas ir malūnininkas

Dim. kpt. Vytautas VOVERIS
Kariuomenės kūrėjas

*Kas savąją gentį paniekins
Kas iš mūšio lauko pabėgs
Kas priešui kelių parodys
Tam verčiau nereikėjo gimti - -
Tik taip turim gyventi
Jei norim
Kad gerbtų kiti
Kad gerbtum save
Kad būtum
Ir išbūtum - - - - -
Petras Panavas*

– Kam tamstai ta lenkiška uodega? – stebėjosi Kauno apskrities viršininkas Kajetonas Sklėrius, išrašydamas asmens liudijimą Jonavos valsčiaus gyventojui Mykolui Bartusevičiui. – Dedu galvą nukirsti, senelis – joks Bartusevičius, jis net ištarti tokios pavardės nebūtų galėjęs. Čia jau vietinių kunigėlių darbas. Antai parbildėjo iš Petrapilio dailės tyrinėtojas ir guodžiasi: esu lietuvis, o pavardė nei šiokia, nei tokia – Golovnia. Irgi iš to krašto... Išrašiau pasą Galaunės pavarde; profesorius Būga mane išpeikė, sako, turėtų būti ne Galaunė, bet Alaunė. Iš kur man žinoti? Aš dailininkas, ne kalbininkas. Tai kaip rašyti: Bertašius ar Bartašius? Kaip tave kaimynai šaukia?

– Tai Bartošium, tamsta, – sumišo bežemis Praulių kaimo gyventojas.

Liksi Bartusevičium, valdžia visai žemės gali neduoti, sakys, lenkams nepriklauso.

Į Kauną išvažiavo Bartusevičius, bet namo sugrįžo jau Bartašius, su amžiną atilsį senelio pavarde.

Vykstant žemės reformai valdžia apkarpė šunbajorių dvarelius, gabaliukas tos taip geidžiamos žemelės teko ir Bartašiams. Jonavos valsčiuje buvo 38 000 hektarų žemės ir 16 000 gyventojų. Žmonės augino braškes, pardavinėjo malkas, nes Jonavoje galėjai gauti tik patį juodžiausią ir mažiausiai apmokamą darbą. Beveik 80 nuošimčių miestelio gyventojų buvo žydai, besirūpinantys tik savo tautiečiais, valsčiuje carų laikais buvo apgyvendinta keli tūkstančiai rusų

kolonistų. Svetimtaučiai – tikinti laikrodinė mina po Lietuvos valstybingumo pamatais, o kada jinais sprogs, niekas tikrai nežino, gali pasakyti tik Maskva, Varšuva ar Berlynas. Lietuvos ir Rusijos derybose Maskvoje rusai sutiko su visais lietuvių reikalavimais, išskyrus vieną: grąžinti kolonistus atgal į Rusiją. Nė už ką, jie turi likti Lietuvoje! Kaip parodė 1940-ieji, jie, tie kolonistai, nuveikė didžius darbus griaudami Lietuvos valstybingumą, kultūrą, ūkį.

Iš devynių hektarų nepragyvensi, bet gelbėjo geležinkelis, už Knipų miško ėjęs į Kėdainius, o toliau į Šiaulius, ir dar viena atšaka visai šalia Praulių kaimo suko Veprių link. Daugelis mažažemių uždarbiaudavo būtent prie geležinkelio, keitė žuolius, tvarkė sankasas – darbas sunkus, bet ir uždarbiai neblogi. Prie geležinkelio liejo prakaitą ir abu Bartašių sūnūs – vyresnysis Jonas ir jaunėlis Juozas.

Juozas net bandė gimnazijoje mokytis, bet pavyko baigti tik dvi klases: arba mokaisi, arba dirbi. Per vasarą, žinoma, galima užsidirbti naujiesiems mokslo

metams, bet reikia ir tėvams padėti, o ne tik iš namų imti.

1940-ieji buvo džiaugsmo ir linksmybių metai Jonavoje: plaikstėsi raudonos vėliavos, prie kirpyklų ir krautuvėlių atsirado rusiškos iškabos, lietuvių „nacionalistus“ medžiojo enkavėdistas Ilja Dudakas, rašytojo Grigorijaus Kanovičiaus giminaitis, buvęs siuvėjas, politinis kalinys ir „revoliucionierius“. Kilus karui Dudakas spruko į Rusiją, bet fronte, 16-oje divizijoje, jo niekas nematė, darbavosi konclageriuose. Frontui slenkant į vakarus, Dudakas atsirado Vilniuje, užgrobė puikų butą miesto centre ir tęsė savo darbus MGB, bet greitai jį iš ten išginė, tad vėl teko imtis siuvėjo adatos. Prieš pat karą Jonavos džiaugsmus aptemdė birželio trėmimai, keletas Jonavos turtuolių žydų taip pat atsidūrė gyvulinuose vagonuose, nepadėjo nė Dudakas. Lietuvių vežė tūkstančiais, vien tik kaimų pradinių mokyklų mokytojų išvežė daugiau kaip tūkstantį.

Juozas Bartašius nei iš šio, nei iš to tapo Vilniaus pėstininkų mokyklos kariūnu.

Pradžia. Tęsinys 11 psl.

Plieno rinktinės partizanai, veikę Aluntos ir Balninkų apylinkėse. Pirmoje eilėje (guli) iš kairės: Jonas Žygelis-Ilgūnas, Steponas Matelionis-Agronomas ir Stasys Mikelevičius-Bijūnas. Antroje eilėje iš kairės: Juozas Petrauskas Laimutis, Kazys Puodžiūnas-Titnagas, Steponas Sabaliauskas-Šarkis, neatpažintas ir Juozas Šmigelskas-Smidras. Apie 1948 m.

Genocido aukų muziejaus nuotrauka

Pažintis | Kariai apie DIDŽIAJĄ KOVĄ

Plk. Itn. Evaldas STAKAITIS

Krašto apsaugos savanorių pajėgų Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės vadas

Ką apie savo tarnybą Krašto apsaugos savanorių pajėgų Didžiosios Kovos apygardos 8-ojoje rinktinėje mano šios rinktinės kariai? Kokia jų tarnybos istorija ir vertybės? Šiame numeryje į „Žalios girios“ klausimus atsako Didžiosios Kovos apygardos rinktinės vyriausiasis puskarininkis ir kuopų vadai.

1. Kada ir kur pradėjote tarnybą Lietuvos kariuomenėje?
2. Kaip sekasi Jūsų vadovaujamai kuopai, kokie lūkesčiai ir pasiekti rezultatai? Kuriuos savo karius galėtumėte išskirti, pristatyti kaip pavyzdį jauniems kariams?
3. Ką Jums reiškia Didžiosios Kovos apygardos vardas?
4. Jūsų kredo.

vrš. Jonas SIPAVIČIUS
Vyriausiasis puskarininkis

Tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjau nuo tarnybos šauktiniu kariu Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabo kuopoje 1997 metais. Iš karto po tarnybos šioje kuopoje pasilikau tarnauti profesinėje karo tarnyboje kaip būrininkas (nuo 1998 m.).

Didžiosios Kovos apygardos vardas labiausiai siejamas su jos įkūrėju Jonu Misiūnu-Žaliu Velniu. 1931 m. jis išėjo tarnauti savanoriu į Lietuvos kariuomenę, baigęs privalomąją karinę tarnybą, pasiliko kaip liktinis. Jam buvo suteiktas viršilos laipsnis. Šis karys turėjo labai tvirtą valią ir ryžto ginti Tėvynę: būdamas viršila, jis nepabūgo atsakomybės organizuoti pasipriešinimą ir įkūrė Didžiosios Kovos apygardos rinktinę. Ir dabar tarnauti rinktinėje šiuo pavadinimu man yra garbė. Mano tarnybos istorija irgi kažkiek primena J. Misiūno: atėjau tarnauti, pasilikau liktiniu ir dabar esu viršila.

Kpt. Marius GELEŽIŪNAS
801-oji nekinetinių operacijų kuopa

Tarnybą pradėjau Alytaus motorizuotame pėstininkų batalione nuo pėstininkų būrio vado pareigų. Manau, 801-ajai nekinetinių operacijų kuopai sekasi tikrai gerai. Per vertinamąsias pratybas „Pasitikėjimas-14“ kuopos kariai įvertinti kaip pasirengę vykdyti civilių ir karių bendradarbiavimo užduotis. Intensyviai ruošiamės atsakingai užduočiai – budėjimui NATO greitojo reagavimo pajėgose.

Kuopos kariai tai žmonės, kurie jaučia didelę pareigą, meilę Tėvynei ir trokšta žinių. Kiekvienas iš jų savitas dėl savo žinių, išsilavinimo, gyvenimo patirties ir yra tikras Karys Savanoris. Su didžiąja dauguma kuopos karių, visiškai pasitikėdamas, einčiau į žvalgybą.

Didžioji kova – prasmingas veiksmas: tai, ką darome kasdien, ruošdamiesi, treniruodamiesi, tobulėdami. Prireikus ginti Tėvynę stosime į kovą ir ji kiekvienam bus Didžioji kova. Galutinė pergalė susideda iš mažų pergalių, kurias laimėti ir treniruojamės.

Man svarbiausia gebėti džiaugtis paprastais, kasdieniais dalykais, veikti kūrybiškai, būti nusiteikus optimistiškai, su humoru.

Nuo 2015 metų sausio 1 dienos 801-osios nekinetinių operacijų kuopos 1-ojo būrio kariai pradėjo budėjimą NATO greitojo reagavimo pajėgose. „Žalios girios“ redakcija linki jiems sėkmės. (Red. pastaba)

Kpt. Rytis MARGAUSKAS
802-oji pėstininkų kuopa

Tarnybą pradėjau 1994 m. rugpjūčio 8 d. Gen. J. Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Atėjus į 802-ąją pėstininkų kuopą, nustebino būrių vadų kvalifikacija. Buvo ir tokių dalykų, kuriuos nuspėdžiau pakeisti (sustiprinti draugiškus santykius kolektyve, sukurti kuopos tradicijas, padidinti karių pasitikėjimą savo jėgomis ir, savaime suprantama, pagilinti taktikos žinias ir įgūdžius).

Manau, du trečdalius kelio pavyko įveikti, tačiau vis dar yra nebaigtų darbų ir neįgyvendintų idėjų. Kalbant apie išskirtinius karius, kurie galėtų būti pavyzdys kitiems, manau, jų yra per daug, kad galėčiau juos visus paminėti. Ir vadai, ir eiliniai kariai įneša daug naudingų dalykų į kuopos veiklą. Vieni išskirtiniai tuo, kad ilgai tarnauja, kiti išsiskiria žiniomis, dar kiti – idėjomis, iniciatyva ar patriotizmu.

Didžiosios Kovos apygardos vardas man reiškia darnų ir draugišką kolektyvą, su kuriuo malonu tarnauti.

Apie kredo negalvojau – į kuopą atėjau su nuostata tarnauti taip, kad išeinant iš kuopos nebūtu gėda pažiūrėti pavaldiniams į akis. Galbūt tinkamiausias man kredo būtų; „Namą reikia statyti nuo pamatų.“

Kpt. Edvardas MANKUS
803-oji pėstininkų kuopa

Tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjau 1998 m., įstojęs į Lietuvos karo akademiją (LKA). Baigęs LKA, tarnybą tęsti pasirinkau Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke (MP). Po MP tarnavau Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) Dainavos apygardos 1-oje rinktinėje, dabar tarnauju Didžiosios Kovos apygardos 8-oje rinktinėje.

Dėl iniciatyvių ir motyvuotų karių, manau, kuopai sekasi puikiai. Dažniausiai pratybų tikslai pasiekiami, užduotys įvykdomos su kaupu. Jau keleri metai, kai kuopa išrenkama geriausia rinktinėje. Aišku, yra kur tobulėti, norisi sukomplektuoti kuopą taip, kad visi kariai pasiektų tinkamą parengties lygį.

Išskirti vieną ar kelis karius, manau, būtų neteisinga. Kuopos vadovaujantis personalas (būrių vadai, būrių vadų pavaduotojai ar skyrių vadai) tarnauja jau ne pirmus metus (kai kurie 10 ir 15 metų). Per savo tarnybos laikotarpį jie yra sukaupę vertingos patirties bei karinių žinių, tad, manau, visų lygių vadai yra pavyzdys jauniems kariams (kitai nebūtų paskirti vadais).

Didžiosios Kovos apygarda – tai mūsų senelių rezistencijos apygarda. Ji pradėjo veikti 1944 m. ir buvo visiškai sunaikinta tik 1950 m. Apygardos partizanai buvo surengę daug sėkmingų kovinių operacijų. Žinant apygardos rezistencinę praeitį, tai, kokią svarbą vaidmenį atliko partizanai, yra garbė tarnauti Didžiosios kovos apygardos 8-ojoje rinktinėje. Istorinis jos vardas kelia karių kovinę dvasią.

Mano kredo: „Tik išėjęs iš savo komforto zonos, gali pasiekti daugiau.“

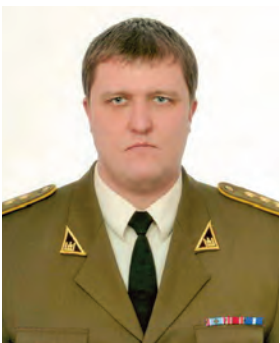
Kpt. Artūras GIRDŽIUS
804-oji pėstininkų kuopa (Trakai)

2009 m. baigiau Lietuvos karo akademiją. Pirmą tarnybos vietą – Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės Štabo aprūpinimo kuopos Žvalgų būrys.

804-ajai pėstininkų kuopai vadovauju dar tik pusę metų, tad žymių rezultatų pasiekti nespėjau. Matau kuopos veikloje taisytinų vietų – jas ateityje sieksiu pagerinti: kelti karių motyvaciją ir gerinti kovinio parengimo lygį.

Pavyzdiniai kariai, mano nuomone, yra vyr. eil. Vilius Lapinskas, vyr. ltn. Valentina Radzevičė, gr. Dainius Kazlauskas, eil. Edvardas Novoslavskij. Rinktinės vadas yra autoritetas visiems kariams, todėl visi stengiasi nenuvilti rinktinės vadovybės savo darbo rezultatais.

Mano kredo: „Jei bijai – nedaryk, jei darai – nebijok.“

Kpt. Šarūnas KISNIERIUS
805-oji pėstininkų kuopa (Ukmergė)

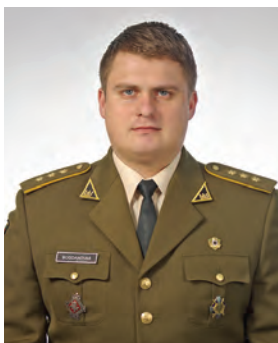
Tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjau 1999 m., įstojęs į Lietuvos karo akademiją.

Mano vadovaujama 805-oji pėstininkų kuopa nuolat atsinaujina, siekia naujų kokybės standartų.

Šioje kuopoje pavyzdys jauniems kariams yra vyr. srž. Giedrius Valčiukas, kuris mokymuose dalyvauja šimtu procentų, neretai ateina net ir nekviestas.

Didžiosios Kovos apygardos vardas siejamas su istorine atmintimi ir tuo metu gyvenusiais ir rimtus darbus nuveikusiais žmonėmis. Iki šios dienos jų atminimas vieniems kelia pasididžiavimą, o kitiems atgaivina šurpius ano meto prisiminimus.

Mano kredo: „Žalio velnio taku.“

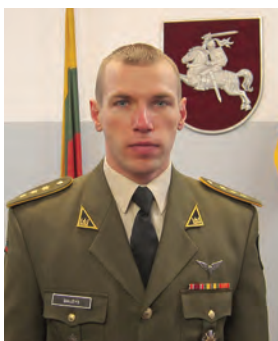
Kpt. Andrius BOGDANOVAS
806-oji pėstininkų kuopa (Molėtai)

1998 m. įstojau į Lietuvos karo akademiją. 2002 m. buvau paskirtas tarnauti Jonušo Radvilos mokomajame pulke. Apie mano vadovaujamos kuopos rezultatus ankstoka kalbėti, nes tik neseniai pradėjau jai vadovauti. Tikiuosi pagerinti karių savanorių lankomumo rodiklius.

Vieno iš savo kuopos karių kaip pavyzdžio išskirti negalėčiau. Kuopoje yra susidaręs branduolys, apie kurį ir telkiasi jaunimas.

Klausimas, ką man reiškia Didžiosios Kovos apygardos vardas, vertas viso straipsnio. Jei trumpai, tai šiam apygardos vardui prasmę suteikė pasipriešinimo kovų dalyviai.

Mano kredo: „Viskas tik į gera, nes galėjo būti dar blogiau.“

Kpt. Darius BAUŠYS
807-oji pėstininkų kuopa (Ignalina)

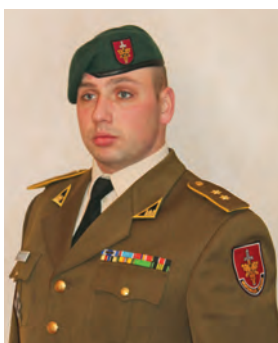
1998–2002 metais studijavau Lietuvos karo akademijoje. Po studijų, 2002 m., pradėjau tarnybą Jonušo Radvilos mokomajame pulke nuo būrio vado pareigų.

Mano vadovaujamai 807-ajai pėstininkų kuopai sekasi vis geriau ir geriau, ji sparčiai jaunėja, gausėja ne tik savanorių gretos, bet ir gerėja lankomumo rodikliai.

Geriausieji kariai – seniausieji, vis dar noriai tarnaujantys kariai: vyr. srž. Olegas Garejevas, vyr. eil. Gintaras Gruodis, vyr. eil. Vytautas Lichadziauskas.

Istorinėje Didžiosios Kovos apygardoje buvo partizanų ir iš Ignalinos krašto.

Mano kredo: „Neklausk, ką tau davė tavo šalis, geriau paklausk, ką tu gali duoti savo šaliai.“ (Johnas F. Kennedy)

Vyr. ltn. Tomas SASNAUSKAS
808-oji pėstininkų kuopa (Švenčionys)

Tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjau 2009 m. Tauragėje kaip Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotojo pėstininkų bataliono būrio vadas.

Kadangi 808-ajai pėstininkų kuopai vadovauti pradėjau vos prieš mėnesį, stengiuosi įsigilinti į vadovavimo subtilybes, perprasti visą dokumentaciją bei pažinti karius. Tikiuosi į kuopos gyvenimą įnešti naujo vėjo, padaryti įdomesnes ir efektyvesnes pratybas, kelti karių savanorių susidomėjimą bei iki galo sukomplektuoti visą kuopą.

Vyr. srž. Alfonsas Kirdeika, mano manymu, yra pavyzdys jaunimui – atsidavęs tarnybai ir visada siekiantis tobulėti.

Didžiosios Kovos apygardos vardas yra didingas. Dabartinė apygarda įkurta 1991 kovo 1 d. Taigi rinktinė jau daugelį metų yra stipri ir puoselėjanti tradicijas.

Mano kredo: „Vienas lauke – ne karys.“

Kpt. Giedrius KRIVAS
Štabo ir aptarnavimo kuopa

Tarnybą pradėjau 1995 m. rugpjūčio 1 d. Lietuvos karo akademijoje. Nuo 2000 m. tarnauju Didžiosios kovos apygardos 8-oje rinktinėje. Nuo 2011 m. esu Štabo aprūpinimo kuopoje. Kuopą sudaro specifiniai būriai: Žvalgų, Ryšių ir Tiekimo ir transportavimo būrys, tad veikla šioje kuopoje yra be galo įdomi ir prasminga. Pagrindinis mano tikslas toliau komplektuoti karių savanorių būrius bei siekti pačių geriausių kovinio rengimo užsiėmimų lankomumo rezultatų.

Didžiosios Kovos apygardos vardas man reiškia draugišką ir darnų kolektyvą, kartu malonu tarnauti.

Mano kredo: „Visuomet stengtis, ką pradėjau, – atlikti iki galo ir gerai.“

Kariūnas ir malūnininkas

Tęsinys. Pradžia 7 psl.

Septyniasdešimtmetis tėvas tik galvą kraipė:

– Šie driskiai Lietuvoje ilgai neužsibus. Bėgs bolševikai, bėgs Jonavos žydai, bėgs Užusalių arkliavagiai, o tu tada ką veiksi? Atmink, sūnau, rusai, vokiečiai, lenkai mūsų draugai niekada nebuvo ir nebus...

Sūnus visiškai pritarė tėvui, o vis tiek rudenį išvažiavo į Vilnių ir po pusmečio jau skuto į Rusiją su mokyklos likučiais. Kariūnų batalionai tirpte tirpo – kasdien, akyse, tačiau pabėgti darėsi vis sunkiau, ne taip kaip pirmosiomis karo dienomis. Lietuvių karininkų, kurie traukėsi iš planšečių lietuviškus žemėlapius ir išvesdavo kariūnus šunkeliais, miško keliukais, nebeliko, aplink šmirinėjo enkavėdistai. Kai birželio 24-ąją prieš mokyklos rikiuotę sušaudė kariūną Vytautą Cijūnėlį, komjaunuolį nuo Švenčionių, Bartašius išsigando ne juokais, o po kelių dienų lietuvius nuginklavo, apsupo ir varėsi Rusijos link. Enkavėdistai su šautuvais, lietuviams paliko neštis tik durtuvus. Pavargę kariūnai abejingai kėblino dulkėtais gudu šunkeliais, pavydžiai nužvelgdami gerai ginkluotus ir sočius enkavėdistus. Kai sukaleno vokiečių kulkosvaidžiai, kariūnų nuovargio lyg nebūta.

– Dabar arba niekadosl.. – tyliai sukomandavo kariūnas Jonas Katkevičius ir suspaudęs durtuvą puolė į priekį. Visi kiti taip pat puolė. Bartašius, vos ne dviejų metrų ūgio, šviesiaplaukis ūkininko sūnus, suspaudęs durtuvą, nusižiūrėjo vieną enkavėdistą, priklausęs ir šaudantį į lietuvius. Padarė lankstą ir prišoko iš nugaros. Smogė iš visų jėgų, rusas tik sužviogė. Kelios minutės ir 14 enkavėdistų lavonų gulėjo abipus kelio, vienas baisiausiai išsigando, prisišlapino kelnes, metė šautuvą ir pakėlė rankas. Žuvo ir keliolika kariūnų, bet kiti – vėl laisvi; išsiskirstė mažomis grupelėmis ir pasuko vakarų kryptimi.

Gimtąjį Jonavos valsčių Bartašius pasiekė tik rudenio, į Antakalnio karėivines net neužsuko. Visą karą gyveno namuose, dirbo Kalnėnų geležinkelio stotyje ir tėvų ūkelyje, kol prasidėjo antroji rusų okupacija.

1945 metų pabaigoje Šmatų kaime partizanai likvidavo rusų agentą Gerasi-

Didžiosios Kovos apygardos Dobilo būrio partizanai. Pirmas iš dešinės – būrio vadas Juozas Kudelis-Dobilas.

Genocido aukų muziejaus nuotrauka

miuką. Enkavėdistai daužėsi po kaimus ir vienkiemius, klausinėjo, gal kas nors ką matė. Žmonės tylėjo, tik beveik devyniasdešimties metų Uršulė Bartašienė, manydama, gal greičiau jie atsikabins, prasitarė mačiusi du vyrus lietuviškomis uniformomisėjusius Šmatų link. Sau tik bėdos prisidarė: į Bartašių sodybą atvažiavo pilnas sunkvežimis enkavėdistų, padarė kratą, viską išvertė, iškniso ir ėmė klausinėti, kur sūnūs. Jonas tuo metu jau gyveno Vokietijoje, karo pabėgėlių stovykloje, nes iš ateinančių rusų jis nieko gero nelaukė, o Juozas manė, kad jam užteks tų ekskursijų po rytinę Vilniaus krašto dalį karo pradžioje, todėl nusprendė pasilikti. Pažiūrėjo pažiūrėjo į nusiaubtą sodybą, apkabino senutę motiną ir išėjo. O išėjusiems nebegrįžti, anot Mariaus Katiliškio.

Negrįžo ir Bartašius, išėjo į mišką ir atsidūrė Vacio Treščinsko-Pelėdos partizanų būryje, veikusiame tarp Jonavos ir Vandžiogalos. Pelėdą Bartašius pažinojo dar iš mokyklos laikų, tad bendrą kalbą surado greitai. Šiame būryje buvęs kariūnas glaudėsi iki 1949 metų vasaros, visą laiką eilinis. Pelėda buvo griežtas, energingas ir daugeliui partizanų nepatiko, tad partizanai būrio vadu išsirinko buvusį Lietuvos kariuomenės viršilą Praną

Raišį-Žilvitį, ramesnio charakterio ir daug nuosaikesnį. 1949 metais Bartašius-Kovas pasivadino Medžiotoju ir perėjo į grupę, veikusią Gelvonų valsčiuje. Jai vadovavo Pabaisko valsčiaus Žuklių kaimo mokytojas Juozas Kudelis-Dobilas. Grupei priklausė dar ir trečias partizanas – Vacys Macijauskas-Žirgelis. Visi seni, patyrę kovotojai, partizanaujantys nuo pat antrosios rusų okupacijos pradžios – paskutinė organizuota partizanų grupelė dabartiniame Širvintų rajone.

Tik tokie maži dalinėliai ir tegalėjo išsilaikyti, nes partizaninis karas blėso, tauta pavargo, pagalbos iš užsienio jau niekas nesitikėjo, ūkininkai, paversti kolūkių baudžiauninkais, vis mažiau ir mažiau tegalėjo paremti laisvės kovotojus, daugelis atsidūrė Sibire. Geriausi lietuviai padėjo galvas miškuose, atsidūrė rusų konclageriuose arba tremtyje, bailiai ir politikieriai pabėgo į Vakarus, pasilikusi inteNuo 1944 m. su Bartašiumi ryšius palaikė Čiobiškio malūnininkas Petras Serapinas. Mokytoją Kudelį malūnininkas taip pat pažinojo, jis buvo mokęs jo vaikus, bet Dobilas Serapinu nelabai pasitikėjo, labai jau šykštus ir įtartinas atrodė. Bet, ką darysi, kai badas prispaudžia, juk partizanai ne sribai, neis žmonių plėšti.

Tęsinys 19 psl.

Pozicija

Patriotizmas molinėmis kojomis

Ats. mjr. Albertas DAUGIRDAS
Kariuomenės kūrėjas

Kai „Žalios girios“ prikėlimo naujam gyvenimui iniciatorius št. srž. Audrius Vareikis paprašė parašyti straipsnį apie patriotizmą – sutrikau. Niekad nemėgau filosofijos, nors pripažįstu jos neabejotiną reikšmę žmogaus savivokai. O kalbėjimas apie patriotizmą man panašus į filosofavimą, t.y. į pernelyg sudėtingą minčių dėliojimo tvarką, dažnai vedančią į siaurus asmeninių istorijų labirintus ir akligatvius, po kuriuos ne itin mėgsta slampinėti kiti žmonės. Jie juk turi savo „kelius ir klystkelius“... Kalbėjimas apie patriotizmą man asocijuojasi ir su bereikšmiu oro virpinimu, nes ne „malimas liežuviu“, o veikimas duoda juntamus rezultatus... Ir vis dėlto sutrikau paimti plunksną, idant žodį pabandyčiau paversti veiksmu.

Praėjus 24 nepriklausomos Lietuvos gyvavimo metams vis dažniau įvairiais lygmenimis galima išgirsti postringavimų patriotizmo tematika. Kaip antai: ginsiu Tėvynę, jeigu... Skirsime krašto apsaugai papildomų lėšų, jeigu... Grįšiu į Lietuvą iš emigracijos, jeigu... Būsiu visuomeninės organizacijos nariu, jeigu... Esu rusas ir, nors mano tėvynė Lietuva, tačiau... Aišku, kad esu patriotas, bet...

Ar gali egzistuoti patriotizmas „molinėmis kojomis“, t.y. patriotizmas su tokiomis išlygomis, kaip „jeigu, bet, tačiau“? Ar gali būti tik „patogus“ patriotizmas – iš ryto dar rėkiantis apie meilę Tėvynei, o vakare – tik savo kiemu besirūpinantis Lietuvos gyventojas; prieš TV kameras – pasisakantis už Lietuvos kariuomenės stiprinimą, o joms išsijungus – išmetantis valstybės milijonus „vėjais“; kol valstybėje taika – karjeros tarnautojas valstybės tarnyboje, o kai Tėvynė pa-

vojuje – už kordono per upelį brendantis bailys; aistringai „ginantis“ Lietuvą nuo išpardavimo ir abejingai tylintis, kai Lietuvai išskyla reali karinė grėsmė, tautininkas?

Žodynai sako, kad patriòtas [gr. patriòtēs — tautietis, tėvynainis] – žmogus, atsidavęs savo tautai, Tėvynei, pasiryžęs savo interesus paaukoti jos labui. Patriotizmas (iš lot. patria – tėvynė) – reiškiny, kai gerbiama, ginama ir mylima bei kar-tais – aukštinama – sava šalis ar regio-nas, tauta, kalba, kultūra.

Pradžia. Tęsinys 15 psl.

Redakatoriaus skiltis

„Žalia giria“ tampa savarankišku leidiniu

Št. srž. Audrius VAREIKIS
„Žalios girios“ redaktorius

Po dviejų metų pertraukos „Žalia giria“ pasirodo kaip atskiras, savarankiškas laikraštis. Primename, kad 6-asis atkurto laikraščio numeris buvo išleistas 2012 metais kaip „Savanorio“ priedas. Dabar planuojame „Žalią girią“ leisti kasmet. Tik leisime ne kaip Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės laikraštį, o kaip Lietuvos kariuomenės kū-

rėjų savanorių sąjungos (toliau LKKSS) Vilniaus skyriaus laikraštį. Apie rinktinėje vykšančius renginius mes mielai pasidalinsime su skaitytojais, tik gal bus daugiau aprašomų įvykių, iš LKKSS Vilniaus skyriaus veiklos. Laikraščio „Žalia giria“ Nr. 8 planuojame išleisti Lietuvos kariuomenės dienos (lapkričio 23-oji) proga.

Šiame numeryje gvildinama pat-

riotizmo tema. Kad ir kaip gaila, patriotizmo mūsų visuomenei dar stinga. Norėtusi, kad daugiau dėmesio pilietiniam ugdymui ir pagarbai savo šaliai būtų skiriama šeimose, mokymo įstaigose, kad patriotizmas, pilietiškumas, Tėvynės meilė neliktų vien užrašytos skambios frazės mokykliniuose istorijos vadovėliuose.

Pradžia. Tęsinys 19 psl.

LKKSS Vilniaus apskrities skyrius

Dr. ats. ltn. Vytautas RAČKAUSKAS
Kariuomenės kūrėjas

Straipsnyje apžvelgiame Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos (LKKSS) Vilniaus apskrities skyriaus veiklą nuo 2012 m. pradžios iki šių metų spalio. Tai straipsnio, kuris buvo išspausdintas 2012 m. kovo 29 d. laikraštyje „Žalia giria“ Nr. 1 (6), tęsinys.

LKKSS Vilniaus apskrities skyriuje (VAS) šiuo metu yra 267 nariai, iš jų – 259 tikrieji, 4 garbės ir 4 nariai rėmėjai. Visoje LKKSS, mūsų manymu, yra iki 700 narių (deja, tenka apgailestauti, kad „centrinė“ LKKSS valdyba niekaip nesusikaičiuoja visų sąjungoje esančių narių). Nuo 2012 m. vasario 1 d. Vilniaus skyrius išsiplėtė priėmęs 51 naują narį. LKKSS VAS nariai gyvena net septyniose (iš dešimties) Lietuvos apskrityse, bent keturiose užsienio šalyse. O yra tokių, kurie mus vadina „mirštančia organizacija“...

2013 m. gruodžio 17 d. LKKSS VAS susikūrė naujas Karininkų kursų klubo būrys, 2014 m. birželio 4 d. – Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus būrys. 2014 m. birželio 4 d. Krašto apsaugos savanorių pajėgų 8 rinktinės etatinių karių savanorių būrys, jiems prašant, pervadintas Didžiosios kovos apygardos 8-ąja rinktine. Taip puoselėjama istorinė atmintis ir nariai būriami po bendražygių vėliava.

Pastaruosius dvejus metus su ketvirciu VAS aktyviau veikia net keturiomis kryptimis: 1) puoselėja istorinę savanorių kūrėjų atmintį, 2) rūpinasi savo nariais, 3) patriotine dvasia auklėja jaunąją kartą, 4) realiais darbais remia krašto apsaugą.

Istorinė savanorių kariuomenės kūrėjų atmintis ir edukacija. VAS, bendraudamas su visuomene, rengia paskaitas, dalyvauja žygiuose ir renginiuose, skiria finansinės paramos įvairiems istoriniams objektams, kitaip viešina savo veiklą. Kariams, šauliams, studentams, moksleiviams, net farmacininkams per minėtą laikotarpį perskaitėme 32 paskaitas, bendras pasikaitų klausytojų skaičius viršijo 2,5 tūkstančius. Kartu su Abromiškių bendruomene (Elektrėnų sav.) tris kartus organizavome istorinį pėsčiųjų žygį „Žalio Velnio takais“.

2012 m. skyrėme finansinės paramos

Salaspilio mūšio paminklo statybai Biržuose. 2013 m. finansavome ir pastatėme Vilniaus Liepynės kapinių teritorijoje paminklą „Kariams – Lietuvos kariuomenės kūrėjams savanoriams“. 2014 m. skyrėme paramos lėšų knygai „Parlamento barikados“ išleisti ir tarpukario kariuomenės kūrėjo Prano Daunio paminklui Kaune pastatyti.

Kas metai LKKSS VAS nariai prieš Vėlinės Rasų kapinėse uždega žvakutes ant savanorių ir Lietuvos patriarchų kapų, okupacijų aukų kenotafų. Per valstybinės ir Lietuvos kariuomenės (LK) šventes savanoriai kūrėjai dalyvauja rikiuotėse. 2013 m. išleidome agitacinį VAS plakatą, kuriuo kvietėme stoti į LKKSS gretas, bei sukūrėme skyriaus internetinę svetainę www.kariuomeneskurejai.lt.

Rūpinimasis savo nariais. LKKSS būstinėje (Pilies g. 22, Vilnius) VAS nariai kartu švenčia valstybines ir Lietuvos kariuomenės (LK) šventes, aktyviai dalyvauja visuotiniuose susirinkimuose Vilniaus įgulos karininkų ramovėje. 2012 m. gegužės 13 d. LKKSS Kaune šventė savo 85-erių metų jubiliejų. Šventėje dalyvavo net 64 VAS nariai.

2012–2014 m. dešimt LKKSS VAS narių buvo apdovanoti Savanorio kūrėjo medaliu. Laikomės tradicijos juos sveikinti jubiliejų proga, o ištikus nelaimei skyriaus nariams ar jų artimiesiems teikiame skubią finansinę paramą. Mirus VAS nariui, ruošiamas nekrologas ir karstas uždengiamas Lietuvos valstybine vėliava. Ji, prieš palaidojant mirusį, yra nuimama ir padovanojama mirusiojo VAS nario šeimai. Nuo 2012 m. spalio mėn. pagal tokią tradiciją jau esame palaidoję 5 savo narius.

Jaunosios kartos auklėjimas ir patirties perdavimas. VAS nuolat dalijasi patirtimi su jaunimu: 2012–2014 m. Vilniaus apskrities skyrius padovanojo 6 treniruočių ginklus G-36 Lietuvos jauniems šauliukams, jauniems šauliams bei VAS nariams ir jų šeimų vaikams organizavo išgyvenimo kursą, rėmė vaikų vasaros stovyklą Jonavos mieste ir rajone bei Alytaus rajone, 4-ioms pietryčių Lietuvos

lietuviškoms mokykloms padovanojo knygų už daugiau kaip 24 tūkst. litų.

Krašto apsaugos rėmimas ir propagavimas. 2014 m. balandžio 4 dieną LK Sausumos pajėgų štabe Vilniuje buvo pasirašyta LKKSS VAS ir Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų bendradarbiavimo sutartis.

2012 m. kovo–birželio mėn. LKKSS VAS nariai atnaujino ginklų valdymo ir šaudymo įgūdžius Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos lazerinėje šaudykloje (iš automatinio ginklo G-36). 2013 metais dalyvavome kovinio šaudymo pistoletu (GLOK) ir automatinio šautuvu (AK-47) pratybose Pabradės poligone, taip pat susipažinome su naujausia kariuomenės ginkluote Sausumos pajėgų J. Lukšos mokymo centre Rukloje (Jonavos r.) bei ten pat lavinome akį ir ranką lazerinėje šaudykloje su automatinio šautuvu G-36, kulkosvaidžiu FN MAG ir prieštankiniu granatsvaidžiu CARL GUSTAF. 2014 m. gegužę tam, kad atnaujintume Rusijos kariuomenės kovinės technikos atpažinimo įgūdžius, Sausumos pajėgų mokymo centre Rukloje kaip klausytojai dalyvavome žvalgo-stebėtojo pratybose.

Puoselėdami tarpukario tradiciją remti Lietuvos kariuomenę, padovanojome Vilniaus įgulos karininkų ramovei konferencinį televizorių, Gedimino štabo batalionui – fotoaparata.

Lėšos. Neretai kyla klausimų, iš kur LKKSS VAS turi tiek daug lėšų. Tai VAS narių mokesčiai, narių ir jų rėmėjų piniginių aukos, kita. Bendra visų nuo 2012 m. įgyvendintų projektų vertė jau viršija dešimtį tūkstančių litų.

Kas numatyta artimiausioje ateityje? Žiemą artėjančių Kalėdų proga ketiname surengti knygų dovanojimo akciją pietryčių Lietuvos mokykloms, o 2015 m. pradžioje laukia tradiciniai renginiai sausio mėnesį bei visuotinis LKKSS VAS susirinkimas. Taip pat ketiname iki 2015 m. vasario pradžios išleisti enciklopedinį leidinį apie LKKSS Vilniaus apskrities skyrių (šis projektas pradėtas 2008 m.). Po to prasidės naujas dvejų metų veiklos ciklas su nauja skyriaus vadovybe... Darbų Tėvynės ir sąjungos labui reikia nuveikti dar daug.

Interviu

Tomas Šernas: „JAUNIMAS EITŲ GINTI TĖVYNĖS“

„Viešpaties yra žemė ir visa, kas joje yra, pasaulis ir kas jame gyvena“, – tokiais Šventojo Rašto (Ps 24, 1) žodžiais kunigas Tomas Šernas pradeda vienas sekmadienio pamaldas evangelikų reformatų susirinkime Vilniuje. Jis yra Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios generalinis superintendantas (pagal rangą kiek aukštesnis dvasininkas nei arkivyskupas pagal Romos katalikų bažnyčios hierarchiją). Už narsą ir nepriekaištingą priesaikos Tėvynei įvykdymą kun. Tomas Šernas pagerbtas vienu aukščiausių Lietuvos Respublikos apdovanojimų – Vyčio Kryžiaus ordino Didžiuoju kryžiumi. „Žalios girios“ skaitytojams – giliai išjaustos, paprastos ir taiklios jo išvalgos. Kun. **Tomą Šerną** kalbina savanoris dr. vyr. ltn. **Vidmantas Kuprevičius**; Šventojo Rašto citatas išvertė metodistų kun. Kostas Burbulis.

V. K. Lietuva Sąjūdžio laikais ir dabar... O jaunimas? Tada ir dabar...

T. Š. Sąjūdžio laikais Lietuva buvo paprastesnė šiek tiek, mano nuomone, ir tikslas buvo paprastesnis: atkurti Lietuvos Nepriklausomybę. Ir visi galėjo prisidėti vienaip ar kitaip. Dabar Lietuva yra sudėtingesnė: labiau išsiplėtojusi, gero-kai veržlesnė. Be abejo, todėl yra įgijusi stiprybių, tačiau ir netikėtų silpnybių. Lietuvos visuomenė dabar yra įvairi. Jaunimas yra geras, kaip ir tada, Sąjūdžio laikais. Visada buvo geras. Manau, jei reikėtų, jauni žmonės galėtų veiksmingai prisidėti prie Lietuvos gynybos, jie eitų ginti Tėvynės.

Dabar nuo mūsų kartos priklauso, nuo dabartinių 30-mečių, 60-mečių, kaip jaunimą pakreipti tinkama linkme. Kaip su juo bus kalbama? Kokie įstatymai bus priimti? Ar ginti Tėvynę, būti kareiviu, gynėju jaunimo akyse yra vertinga? Ar tai pakelia jaunimo savivertę? Į visus šiuos klausimus, jei ne atsakymus surasti, bent šituos tikslus iškelti yra vyresniojo amžiaus žmonių pareiga. Rodyti deramą pavyzdį. Mokėti šnekėti su jaunimu apie svarbius dalykus. Nespausti jaunų žmonių savo ilgais atsiminimais ir visokiais

graudenimais, kaip dažnokai atsitinka. Kiekviena karta vis mananti, kad jaunimas yra blogas, o jau jie buvę geresni!.. Tai va, šitų kvailysčių reikia vengti.

V. K. „Ir jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos drausmindami ir mokydami Viešpatyje“ (Ef 6, 4). Taip pat: „O jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, kad jie nepasidarytų baugštūs“ (Kol 3, 21).

T. Š. Manau, kad patriotiškai ugdyti kitaip reikėtų... Dabar patriotiniu ugdymu formaliai užsiima švietimo, mokslo komitetai. Jei per Kovo 11-osios minėjimo koncertą pusnuogės merginos šoka stypčiodamos aukštais smailiakulniais – tai yra labai netinkami, nesuderinami dalykai. Viskas, man regis, yra labai prasto skonio, korumpuota, atiduota į valdininkų rankas, o reikėtų žmonėms patiems labiau imtis svarbių progų šventimo organizavimo. Galėtų jauni žmonės patys surengti minėjimą – kalbėti paprastais žodžiais, leisti geresnę (nekomercinę) muziką. Galėtų skambėti Sąjūdžio laikų ar liaudiškos dainos, gera estrada. Manau, kad reikia nesukomercinti savo gyvenimo, o matyti prasmę. Jaunimas turėtų išmokti ieškoti atspirties Viešpatyje: „Viešpats yra mano ganytojas – aš nestokosiu“ (Ps 23, 1). Taip pat ir savyje ieškoti valios ir teigiamų dvasinių sprendimų. Suprasti, kad laisvė prasideda nuo to, kas yra žmogaus širdyje, o ne nuo išorinių dalykų. Ir dar svarbu, kad jaunuolis suprastų, jog, jei ne tu, tai kas tada tavo gyvenimą apgins?

V. K. Puikiai Jūsų žodžius patvirtina šiųmetis Kovo 11-osios minėjimas Kaune, istorinėje prezidentūroje, kur koncertavo Juozo Gruodžio konservatorijos mokiniai...

T. Š. Gali būti linksma taip apsirengus, bet geriau tegu būna kitaip... O dėl jaunųjų kauniškių, tai reikėtų paklausti, kiek kainuoja toks renginukas. Manau, kad žmonės eitų visiškai nemokamai pagroti, padainuoti ir laikytų tai daryti garbe. Jaunimas padainuotų ir pašoktų, dar ką nors turininga padarytų su dide-liu džiaugsmu, ir tai būtų daug geriau nei

su kviestiniais, kurie lupa pinigus. Manau, tokius patriotinius minėjimus reikia rengti jaunimui priimtinais būdais: gal gamtoje, lauke. Ir tai daryti linksmai, o ne versti klausyti ilgų generolų ar sąjūdiečių paskaitų: jaunam žmogui sunku įsivaizduoti, kaip buvo tais „baisiais laikais“, kai nebuvo mobiliųjų telefonų ir interneto. Manau, jiems tai atrodo tokia gili senovė, kaip mums baudžiava.

V. K. Yra daug jaunuolių, kurie norėtų dėvėti karinę uniformą ir atiduoti pagarbą, kai skambant himnui keliama valstybės vėliava. Kaip, Jūsų manymu, jaunimą veikia tai, kad panaikinta šauktinių kariuomenė ir galimybės jaunam žmogui išmokti Tėvynę ginklu ginti (kaip garantuoja Konstitucija) kaip ir netenkama?.. Daugumai beveik nėra kur...

T. Š. Manau, kad tai yra didelė klaida. Lietuvoje reikėtų karinių dalykų mokyti ne tik vaikus (vyrus), bet ir merginoms (moterims) surengti bent minimalaus karinio parengimo mokymus. Karinis parengimas yra labai svarbus nedidelėms tautom. Būtų labai naudinga, jei merginos galėtų tarnauti (bent du mėnesius): įgautų žinių, kaip reikėtų elgtis kovinėje situacijoje, kaip gintis, sužinotų, kaip suteikti pagalbą. Skirti Tėvynės gynybai, manau, reikėtų ne 0,8 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), o rasti galimybių skirti tuos du procentus (bent kaip estams)...

V. K. Yra merginų, kurios pasirenka bazinius karinius mokymus. Gal galėtų būti ir karo prievolinkės kaip Izraelyje...

T. Š. Turėtų būti to mokoma jau mokyklose, gal vyresnėse klasėse. Pradinius tvirtus gynybos pagrindus būtina suteikti, žmones paruošti: kas iš to, jei žmogus išsilavinęs, tačiau apie gynybą nesupranta.

V. K. Kad žinotų, kur jo vieta rikiuotėje, ir ką turi drauge nuveikti...

T. Š. XIX a. Šiaurės Amerikos vakarinėse valstijose buvo savaime suprantama, kad vyriškis, kuris nemoka elgtis su žirgu, į rimtus pobūvius, vakarėlius, nekviečiamas. Manau, kad tai ir Lietuvoje

dabar pritaikytina nuostata: vyrai turėtų išlikti vyriški ir atsakingai suvokti, kad jie yra gimę ne tik tam, kad patirtų malonumą ar uždirbtų daug pinigų. Vaikiniai (vyrai) pirmiausia turėtų suprasti, kad jie yra savo valstybės gynėjai.

V. K. Tarpukario Lietuvoje merginos su kariuomenėje netarnavusiuoju vakarėliuose, kuokinėse, gegužinėse (dabar gražiai sakoma – dūzgėse) šokti neidavusios...

T. Š. Ir dainelė yra, kad nepabuvęs kareivėliu, nebus geras artojų. Tai buvo teisingas požiūris. Vis dėlto visuomenė jau buvo itin pažeista, juk kariuomenė nesugebėjo 1940 metais ir to vieno karto iššauti. Ta kariuomenė liko tikrai nuotraukose...

V. K. ... bei, nesipriešindama ginklu, patyrė labai skaudžių likimo smūgių sovietų lageriuose, Sibire, taišetuose, krauju paplūdusioje Červenėje...

T. Š. Panašu ir dabar, kad yra žmonių, kurie galvoja, kad reikia nesipriešinti, atseit, maloniai šnekėti su agresoriumi. Tik savo tarnybos laipsnio siekti, verslą plėtoti. Šeimą, giminę aprūpinti. Ir, pasirodo, gynyba rimtai neužsiimama. Gynbos pajėgumų gausinimu ir išsaugojimu. Greičiau – atvirkščiai. Ir tai yra negerai ...

V. K. Ko gero, dabar taip reaguoja dalis Europos Sąjungos, kai Rusijos Federacijos revanšistai Ukrainą bando parklupdyti...

T. Š. Tai rimta Europos Sąjungos

problema. Yra gražiai pradėta, manau: ekonominės sankcijos. Ekonominis projektas, kuriam vadovauja ne politikai, o biurokratai. Na, o pastarieji neįvertina to, kad didelė ukrainiečių dalis žavisi laisve ir demokratija – tokia jų didžiumos ideologija, didelė trauka. Ukrainos žmonės nori gyventi kitaip – Europoje, laisvai. Įgyti puikų išsilavinimą, turėti daugiau galimybių savo vaikams. Europos Sąjungos biurokratai šito dar nesupranta ir nepalaikė tinkamu laiku. Ukrainos visuomenė neša didelį laisvės krūvį ir tai ES biurokratai dar turi suvokti.

V. K. Savanorių, laikraščio „Žalia giria“ skaitytojų vardu labai ačiū už šias taiklias ir bendruomenėms reikalingas mintis.

Patriotizmas molinėmis kojomis

Tęsinys. Pradžia 12 psl.

Žmogus, „atsidavęs tautai“. Kaip tai suprasti? Vėlgį, žodynai aiškina, kad, pavyzdžiui, „lietuvių tautą, o tiksliau tautybę, sudaro individai, priskiriantys save lietuvių kultūros žmonėms, laikantys šią kultūrą sava“. Taigi, būti „atsidavusiu tautai“ reiškia būti atsidavusiu žmonėms, jungiamiems bendros – lietuvių – kalbos ir per tūkstančius metų susiformavusių tradicijų, pasaulėžiūros, vertybių ir istorijos.

Tačiau šiame žodžių junginyje yra dar vienas svarbus žodis – „atsidavęs“, kurį galima iš karto paremti ir junginiu „pasiryžęs savo interesus paaukoti tautos, Tėvynės labui“. Štai čia ir prasideda veiksmas. Neužtenka deklaruoti meilės, atsidavimo, pasiryžimo – tai privalo būti paremta konkrečiu elgesiu: pradendant asmenine ir baigiant viešąja erdve neatšizvelgiant į socialinę padėtį.

Jeigu elektroninius laiškus ar telefonines SMS žinutes rašome nelietuviškais rašmenimis (na, nebent telefono aparatas neturi tokios funkcijos), ar galime vadintis patriotais? Jei abejingai žiūrime į taip besielgiančius savo vaikus, jei leidžiame sau ar savo vaikams numesti ant žemės šiukšlę, jei nekreipiame dėmesio į tai, kad patys ir mūsų vaikai vartoja necenzūrinius žodžius, – ar galime vadintis patriotais?

Ar telpame į patrioto aprašymą, jei 1990–1991 m. buvome aktyvūs valstybės gyvenime, o po to pasakėme: „ateisiu, kai reikės, o dabar einu savo reikalų tvarkyti“? Ar normalu yra tai, kad, net būdami visuomeninės patriotinės orga-

nizacijos, pvz., Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos, nariais, išliekame pasyvūs, vos vos susimokantys kuklų nario mokesčių ir apsiribojantys tik aistringomis kalbomis apie Lietuvą kankinančias problemas? Ar normalu, kad apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio ir Sausio 13-osios atminimo medaliu asmuo lieka visiškai nuošalėje nuo savo bendražygių organizacijos ir tik skundžiasi, kad tokia organizacija nieko dėl jo nėra padariusi, o, dar įdomiau, artimieji pageidauja tokį aktyvų medalininką palaidoti su karinėmis iškilėmis?

Ar nesulaužome priesaikos Lietuvos Respublikai, kuria buvome prisiekę būti atsidavę Tėvynei, kai tinkamai neatliekame savo tiesioginių pareigų, pvz., įtikiname Krašto apsaugos ministrą pirkti kovinės galios nekuriančius laivus, lėktuvus ar sunkvežimius, kai kitų šalių karių patirtus ir krauju aplaistytus dalykus į savo kariuomenę įvedinėjame po 5–7 metus (kaip tai įvyko su taktinėmis lie-menėmis, kurių pirmieji pavyzdžiai dar tuometinei Savanoriškajai krašto apsaugos tarnybos vadovybei buvo pateikti „iš apačios“ jau 1994 m.)? Tas pat įvyko ir su taikliojo šaulio ar ugnies galios pėstininkų skyriuje didinimo projektais, uniformų ir lauko batų kokybe bei aprūpinimu. O kaip vertinti tai, kad ne koks nors okupantas, o patys leidome silpninti kariuomenę naikinant KASP rinktines, centralizuojant ginklų saugojimo vietas, nesukaupiant būtinų logistinių atsargų, susilpninant pačią logistiką taip, kad nesugebėtų suorganizuoti vos vos dau-

giau kaip tūkstančio karių maitinimo, o ką jau kalbėti apie karių maitinimą mobilizacijos metu? O kokį patriotizmą gali skatinti Pilietinio pasipriešinimo centras, jei nesugeba paskaityti kariniam daliniui paskaitos apie pilietinį pasipriešinimą? Arba kaip palaikyti savo patriotinę motyvaciją, kai valstybė Lietuvos kariuomenei perka rusiškus šaudmenis ar degalus, tačiau nepalaiko nacionalinių gamintojų ar mokslininkų, užsiimančių karinio sektoriaus produktų tyrimais ir kūrimu?

Tokius klausimus galima būtų uždavinėti, deja, nesustojant. Tačiau vilties teikia tai, kad pastaruoju laikotarpiu turime ir kitokių pavyzdžių. Tai ir aktyvi jaunimo reakcija į Ukrainos įvykius, ir įvairių visuomenės sluoksnių, tarp jų ir dalies politikų, įsiliesimas į Lietuvos šaulių sąjungą ar Krašto apsaugos savanoriškąsias pajėgas, kariuomenės kūrėjų (bent jau Vilniaus apskrities skyriuje) realūs veiksmai stiprinant kovinį pasirengimą ir vykdant švietėjišką veiklą, moksleivių iniciatyva siuvasos milžiniškos trispalvės, įvykių liudininkų rašomi memuarai...

Nepretenduoju būti pranašu ir visai žiniu – tai, kas pasakyta pirmiau, yra tik mano „labirintai“. Puikiai žinau, kad įvardyti dalykai kam yra nemalonūs ir linkę išvirsti į pravardžiavimąsi, kad tai yra „eilinio majoro nusišnekėjimai“. Tačiau, jei savo asmeninį pasipiktinimą ar gynybinę poziciją dažniau paversime tautą, kalbą, kultūrą, kariuomenę stiprinančiu veiksmu, nebeteiks aušinti burnos apie patriotizmą „molinėmis kojomis“.

2014 m. įvykių kaleidoskopas

Nuotrauka št. srž. Audriaus Vareikio

■ **Sausio 1 d.** Jau tapo tradicija, kad Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) Didžiosios Kovos apygardos 8-oji rinktinė metų renginius pradeda Vilniuje, ant Gedimino kalno, iškeldama Lietuvos Respublikos vėliavą. 2014 m. sausio 1 d. iškilmingoje vėliavos Gedimino pilies bokšte iškėlimo ceremonijoje dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkė Loretą Graužinienė, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadas gen. mjr. Almantas Leika, Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės vadas plk. ltn. Evaldas Stakaitis, kariai, miesto visuomenė bei svečiai. Per šią ceremoniją rinktinės būriui vadovavo 803-iosios pėstininkų kuopos savanoris vyr. ltn. Aivaras Bagdonas.

■ **Sausio 11 d.** Vilniuje, Antakalnyje, vyko XXIII tradicinis tarptautinis pagarbos bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“, skirtas žuvusiems Lietuvos laisvės gynėjams atminti. Tarp bėgimo dalyvių buvo ir 59 kariai iš 8-osios rinktinės.

■ **Sausio 12 d.** 8-osios rinktinės kariai dalyvavo Sausio 13-osios dienos minėjimo renginyje prie Vilniaus televizijos bokšto; stovėjo garbės sargyboje prie paminklinio akmens (netoli Seimo rūmų, Vilniuje) kariui savanoriui Artūriui Sakauskui atminti.

■ **Sausio 13 d.** 8-osios rinktinės kariai dalyvavo žuvusiųjų pagerbimo ceremoni-

joje Vilniuje, Antakalnio kapinėse, iškilmingame minėjime Švenčionyse. Ukmergėje, prie paminklo „Lituania Restituta“, kariai salvėmis pagerbė žuvusiuosius už Lietuvos Nepriklausomybę.

■ **Kovo 1 d.** Trakuose paminėtos 8-osios rinktinės 23-iosios įkūrimo metinės. Buvo surengta iškilminga karių rikiuotė, aukštesnių karinių laipsnių suteikimo ir rinktinės vyriausiojo puskarininkio keitimo ceremonijos. 8-osios rinktinės vyriausiąjį puskarininkį vrš. Algį Kraujalį pakeitė vrš. Jonas Sipavičius. Miesto visuomenei ir svečiams buvo demonstruojama rinktinės ginkluotė bei ekipuotė. Renginyje dalyvavo KASP bigbendas, koncertavo Trakų instrumentinės muzikos ansamblis „Serenada“.

■ **Birželio 28, 29 d.** vyko 24-osios KASP sporto žaidynės. Rinktinės komanda užėmė trečiąją vietą. Komandai įteikta trečiosios vietos taurė ir KASP sporto žaidynių vėliava – jai atiteko garbė ir atsakomybė organizuoti 2015 m. žaidynes.

■ **Spalio 17–19 d.** Generolo S. Žukausko poligone, Pabradėje, vyko rinktinės būrių vertinamosios lauko pratybos. Jų metu vertintas Ignalinos, Molėtų, Švenčionių ir Ukmergės kuopų būrių gebėjimas atlikti įvairias kovines užduotis.

■ **Spalio 18 d.** Valdovų rūmų kieme, Vilniuje, Lietuvos Respublikai prisiekė 16 karių 801-osios nekinetinių operacijų kuopos karių, baigusių sutrumpintą bazinį kario savanorio kursą. Tai buvo antra priesaikos ceremonija 2014 metais. Birželio 14 d. Lietuvos Respublikai prisiekė 11 bazinį kursą baigusių karių savanorių.

KASP Didžiosios kovos apygardos 8-osios rinktinės archyvo nuotraukos

Interviu

Neįprastas pomėgis – antsiuvų kolekcionavimas

Vyr. ltn. Valentina RADZEVIČĖ
804 kuopos karė savanorė

Nuo ko prasidėjo toks neįprastas pomėgis – antsiuvų kolekcionavimas?

1996 m. buvau išsiųstas į Latviją į Baltijos bataliono instruktorių kursą Nr. 2 (Basic military training instructional course for the Baltic battalion), ten sutikau daug kariškių ne tik iš Baltijos šalių, bet ir iš kitų Europos sąjungos šalių – Britanijos, Danijos, Olandijos, Suomijos, Švedijos ir kt. Tuo metu (būdamas kurse) atkreipiau dėmesį į susirinkusių kursantų ir instruktorių antsiuvų įvairovę. Iš ten ir parvėžiau pirmuosius savo kolekcijos „trofėjus“, taip prasidėjo antsiuvų rinkimo manija.

Kiek šiandien turite antsiuvų savo kolekcijoje?

Tiksliai neskaičiuoju (plati šypsena prašviesina kolekcininko veidą), šiuo metu jų yra apie vieną tūkstantį ir kiekvienas su savo istorija. Visą mano kolekciją galima apžiūrėti tarnybos vietoje, Trakuose, ant savo rankomis pagamintų ir pilnai užpildytų 4 standų. Visiems besidominantiems visada parodau ir papasakoju.

Kokiu būdu pasipildo Jūsų kolekcija?

Pagrindinis kolekcijos papildymo būdas – mainai. Išvažiavus į kursus, stažuotes, tarptautines pratybas ar misijas visada parvežu naujų antsiuvų, bet kolekcijoje yra antsiuvų, kuriuos teko nusipirkti. Kiti – draugų ir pažįstamų dovanos.

Kokius antsiuvus kolekcionuojate?

Turiu daug įvairių antsiuvų, kolekcijoje šalia Lietuvos kariuomenės ir VRM pavaldžių padalinių antsiuvų puikuojasi užsienio šalių įvairių karinių vienetų emblemos, bet pastarąsias lengva ranka keičiu į lietuviškąsias, nes joms teikiu prioritetą. Į savo kolekciją norėčiau surinkti kiekvieno Lietuvoje veikusio ir veikiančio dalinio ar struktūros antsiuvų komplektą – pradedant paradiniu ir baigiant lauko uniformos (įskaitant misijinę lauko uniformą) antsiuvu. Visada džiaugiuosi, kai antsiuvų komplektas papildomas iš pažiūros tokiu pačiu antsiuvu, bet tik tikras kolekcininkas atskiria skirtingų firmų audimą, siūlus, audinio faktūrą. Į savo kolekciją, be dalinių ir struktūrų emblemy, renku skiriamuosius

kariškių ženklus (laipsnius), jie, beje, irgi skiriasi – su skirtingų rūšių formomis nešiojami skirtingų spalvų, raštų laipsniai.

Koks antsiuvas kolekcijoje Jums yra svarbiausias? Kodėl?

KASP pirmoji emblemą arba kaip vadinu „Parlamento gynėjo emblemą“, tai seniausias 1991 m. antsiuvas. Šį antsiuvą gavau dovanų iš seno pažįstamo, kuris šiuo metu yra išleistas į atsargą. Tais laikais jis tarnavo Aukščiausiosios Tarybos apsaugos kuopoje ir buvo sausio mėn. įvykių sukūryje prie Seimo rūmų, tad didžiuojuosi turėdamas tokį antsiuvą savo kolekcijoje.

Ką dar kolekcionuojate?

Kitos mano kolekcijos lyginant su antsiuvų yra labai mažos (nusijuokia pašnekovas). Renku medalius ir monetas, bet tai labai brangūs pomėgiai. Medalių kolekcijoje, viso labo, 30 vienetų proginių ir už kovos veiksmus suteiktų medalių. Pokario metų medalių, dėl jų užkeltų kainų, mainais (kaip antsiuvų) negausi, tad kolekcija „auga“ labai lėtai. Monetų kolekcija dar mažesnė – turiu keletą proginių monetų.

Vyr ltn. Valentinos Radzevičės nuotraukos

Sportas

Futbolo varžybose – prizinės vietos

Ltn. Sergejus GAIDUČIS
801 kuopos karys savanoris

Lietuvos kariuomenės Krašto pasaulio savanorių pajėgų Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės futbolo komandos branduolys susiformavo 2006–2007 metais. Žaidėjai, kurie jį sudarė ir žaidžia komandoje iki šiol, yra šie: S. Gaidučis, V. Zadneprovskij, R. Blinovas, R. Kliukoitis, D. Sukackas, L. Virketis.

Iš žaidėjų, kurie nebežaidžia komandoje dabar, tačiau jos istorijoje paliko ryškų pėdsaką, galima paminėti V. Borovskį, E. Giką, A. Likšą, D. Celešinską, M. Verešką, N. Šakalį. Per 2006–2014 m. laikotarpį komandoje pasikeitė nemažai žaidėjų, kurie komandoje žaidė nuo vienerių iki trejų ar ketverių metų.

Laikui bėgant komandos sudėtis keitėsi – į komandą atėjo S. Radlinskas, G. Stupakas, T. Mickevičius, A. Sibikas, T. Bernotas. Jie ir šiuo metu garsina 8-ąją rinktinę kariuomenėje bei tarptautinėse varžybose.

Daugiausia buvo dalyvauta Lietuvos kariuomenės čempionatuose bei savanorio Artūro Sakalausko futbolo turnyruose. Pagrindinės mūsų priešininkės beveik visada būdavo Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bei Birutės ulonų batalionų komandos.

Lentelėse – svarbiausi komandos laimėjimai.

Lietuvos kariuomenės čempionatai:

2007 02 28–03 02	2 vieta	komandos vadovas vrs. Andriuškevičius;
2008 02 27–29	2 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis;
2009 02 25–27	2 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis;
2011 02 23–25	1 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis;
2012 04 04–06	1 vieta	komandos vadovas št. srž. A. Vareikis;
2013 03 28–30	3 vieta	komandos vadovas št. srž. A. Vareikis;
2014 03 12–14	1 vieta	komandos vadovas kpt. S. Radlinskas.

Lietuvos kariuomenės ir policijos žaidynės (dabar vadinamos Tėvynės gynėjų žaidynėmis):

2009 09 10–11	1 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis;
2012 09 6–7	2 vieta	komandos vadovas kpt. S. Radlinskas.

Krašto apsaugos savanorių pajėgų žaidynės:

2012 06 30–07 01	1 vieta	komandos vadovas kpt. S. Radlinskas.
------------------	---------	--------------------------------------

Baltijos šalių kariuomenių žaidynės:

2011 06 28–07 01	2 vieta	komandos vadovas kpt. S. Radlinskas;
2012 06 27–29	2 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis.

Savanorio Artūro Sakalausko futbolo turnyras:

2006 08 19	1 vieta	komandos vadovas vrs. Andriuškevičius;
2007 08 18	1 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis;
2008 08 09	1 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis;
2009 08 08	1 vieta	komandos vadovas ltn. S. Gaidučis;
2010 08 13	1 vieta	komandos vadovas kpt. S. Radlinskas;
2012 08 17	2 vieta	komandos vadovas št. srž. A. Vareikis;
2013 08 09	1 vieta	komandos vadovas kpt. S. Radlinskas.

Kariūnas ir malūnininkas

Tęsinys. Pradžia 7 psl.

Nepatiko Dobilui ir Serapino polinkis girtauti – girtuoklis nepatikimas žmogus, o Serapinas malūne ne tik grūdus malė, bet ir naminę sunkė – todėl stengėsi pas malūnininką užsukti kuo rečiau, tik bėdai spaudžiant.

1950 m. gegužės pradžioje, kelias dienas badavę bunkeryje, partizanai ne ištvrė ir patraukė pas Čiobiškio malūnininką. Serapinas jų tarsi laukė:

– Tuoj suruošiu jums maisto, o kad neprailgtų laukti – paragaukit, valstybinė.

Dobilas apskritai svaigalų beveik negėrė ir kitus atkalbinėjo: gal išpilkim lauk, nepatinka man šitas Serapinas, slidus kaip vėgėlė, bet Bartašius tik ranka numojo – senas ryšininkas, patikrintas, tik charakteris toks.

Išgėrė ir užmigo pievelėje prie malūno, prabudo Musninkuose, MVD kameroje. Dobilo vardas kėlė siaubą Gelvonų, Musninkų, Širvintų komunistams, o sudoroti jo niekaip nepavyko, bet pasisėkė užverbuoti Serapiną. Kalbėjosi trumpai: nedirbsi mums, gausi kulką į kaktą, o tavo šeima atsidurs prie Baikalo ar dar toliau, dirbsi – pasigailėsim, bet Dobilo mums reikia gyvo. Davė butelį su migdomaisiais. Serapinas paėmė.

Vilniuje, MGB kalėjime, partizanus labai žiauriai kankino. Dobilas bandė nusižudyti,

todėl pas kvotėją Eduardą Kisminą (vienintelis MGB kvotėjas lietuvis) vesdavo du smogikai.

Beveik po metų okupacinės Pabaltijo karo apygardos tribunolas „nuteisė“ Kudelį, Bartašių ir Macijauską mirties bausme, aštuonis ryšininkus – 25 metams, tris – 10 metų. Šeimas surasti ir ištremti.

Gavęs paskutinį žodį Kudelis kalbėjo trumpai:

Jūs esate okupantai ir neturite teisės mūsų teisti.

Mirtininkų kameroje nuteistuosius išlaikė beveik 5 mėnesius, nužudė 1951 metų gegužės 17 dieną.

Juozas Kudelis rašė eilėraščius, parengė rinkinį „Kovos daina“. Rašomąja mašinėle perrašė keturis egzempliorius ir išdalinė partizanams. Kai 1950 pavasarį žuvo Vladas Šatkauskas-Lazdynas, turėjęs vieną egzempliorių, „Kovos daina“ atsidūrė Gelvonų enkavėdistų rankose. Šie persiuntė į Vilnių. Kudelio ne kartą klausinėjo, ar tai jo eilėraščiai. Dobilas nesigynė. Tribunolas nusprendė eilėraščius sunaikinti, tai ir buvo padaryta Rygoje – Dobilo eilėraščiai buvo sudeginti. Akta pasirašė trys vandalai rusai – kapitonas ir du leitenantai. Bet kur kiti egzemplioriai? Gal kada nors visai netikėtai atsiras, kaip Jono Noreikos romano „Trys broliai“ rankraštis?

Kvotos metu ir per „teismą“ enkavėdistai stengėsi nutylėti, kad Bartašius – buvęs „tarybinis kursantas“. Kulkos jis neišvengė, nes įnirtingai naikino kolonistus – Krivoščenką, tėvą ir sūnų Odincovus (stribą ir okupacinio režimo pareigūną), vieną komjaunuolį rusą, o milicijos viršilą pakorė. Tas viršila atsibastė iš Rusijos, bet pateko į partizanų rankas.

Ak, tu, utėlė! Nei mes tave kvietėme į Lietuvą, nei ką... Pats atropojai, bet dirbti nenori, tik sėdėti ant lietuvių sprando. Kilk į aukštybes...

Bartašius, Vilniaus pėstininkų mokykloje prisikentėjęs nuo rusų nacių, „vyresniųjų brolių“ negalėjo pakęsti ir milicininką pakorė savo rankomis. Labai teisinga ir pelnyta bausmė.

Ryšininką Feliksą Kliuką nuteisė 25 metams. Grįžo, apsigyveno Vilniuje. Jo žentas Jonas Mačiulis 1977 m., matydamas, kad be partijos nario bilieto esi tik antraeilis pilietis, nusprendė stoti į „šlovingosios partijos“ eiles – greičiau būtų gausi, geresnį darbą. Vilniaus miesto Lenino rajono milicijos viršininkas Jonėnas kreipėsi į Lietuvos TSR KGB pirmininką generolą Petkevičių: ar tikrai Mačiulio uošvis teistas „už banditizmą“, jeigu taip, tai TSKP nario bilietą Mačiulis matys kaip savo ausis.

„Žalia giria“ tampa savarankišku leidiniu

Tęsinys. Atkelta iš 12 psl.

Nuo mūsų pačių priklauso, ar įskiepsime pilietiškumo jausmą vaikams, kokį pavyzdį rodysime, kaip perteiksime senolių pasakojimus apie kovas už Lietuvos nepriklausomybę, apie mūsų pačių dalyvavimą 1991 m. sausio įvykiuose.

Judame į priekį. Galime pasidžiaugti karių savanorių gausa bei didesniu visuomenės pasitikėjimu kariuomene. Vien pastarąjį ketvirtį į savanorių pajėgas įstojo beveik 300 savanorių (iš jų apie 50 priimta į Didžiosios Kovos apygardos 8-ąją rinktinę).

Praejusiame „Žalios girios“ numeryje trumpai pristatėme visus tris anuome-

tės Didžiosios Kovos apygardos vadus. Šįkart kviečiame išsamiau susipažinti su paskutiniu šios apygardos vadu Alfonsu Morkūnu-Plienu. Leidinyje apžvelgiame svarbiausius 2014 m. Didžiosios kovos apygardos 8-osios rinktinės įvykius; apie tarnybą, kuopų rezultatus ir lūkesčius pasakoja rinktinės puskarininkis ir visi kuopų vadai.

Daug bendradarbiaujame su 801-osios nekinetinių operacijų kuopos kariais. Vyr. ltn. Vidmantas Kuprevičius šiame „Žalios girios“ numeryje kalbina Medininkų tragedijos liudininką, Lietuvos evangelikų reformatų generalinį superintendentą Tomą Šerną, vyr. eil. Jolanta

Spangevičiūtė pasakoja apie rinktinės misiją Afganistane. Ltn. Sergejus Gaidučis supažindina su Didžiosios kovos rinktinės futbolo komanda, daugkartiniais futbolo varžybų prizininkais.

Nuoširdžiai dėkojame už bendradarbiavimą rengiant „Žalią girią“ Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Vilniaus apskrities skyriaus nariams: ats. mjr. Albertui Daugirdui ir ats. ltn. dr. Vytautui Račkauskui, o už patarimus – laikraščio „Savanoris“ redaktoriui gr. Viliui Džiavečkaiti, vyr. kalbos tvarkytojai Renatai Alauskaitei-Mikalainienei, vyr. dizaineri Loretai Keršytei.

LIETUVOS KARIUOMENĖS KŪRĖJŲ SAVANORIŲ SĄJUNGA
VILNIAUS APSKRITIES SKYRIUS

TAPK LIETUVOS KARIUOMENĖS KŪRĖJŲ SAVANORIŲ SĄJUNGOS NARIU!

- Nariu gali tapti kiekvienas, 1990-1991 metais saugojęs valstybinius objektus, kūręs Krašto apsaugos struktūras, tarnavęs KAD, SKAT, AT apsaugos skyriuje, buvęs Lietuvos šaulių sąjungos nariu ir davęs kario priesaiką iki 1991 m. rugpjūčio 21 d.
- Nariu-rėmėju gali tapti kiekvienas Lietuvos pilietis, remiantis Sąjungos tikslus ir dalyvaujantis organizacijos veikloje
- Daugiau informacijos apie kariuomenės kūrėjų organizaciją internetinėje svetainėje: <http://kariuomeneskurejai.lt>

Buvome, esame, būsime!

Kontaktai:

ats. plk. lt. Valdas Kibartas,
tel.: 8 650 43 395,
el. p.: lkkssvas@gmail.com

plk. lt. Virginijus Kirvaitis,
tel.: 8 652 95 562,
el. p.: virginijuskirvaitis@gmail.com

Būstinės adresas:

Pamėnkalnio g. 13,
Vilnius LT-01114

„Žalia gira“

Leidžia LKKSS Vilniaus skyrius

Laikraštis leidžiamas
vieną kartą per metus

Eina nuo 1945 gegužės mėn.

Redakcijos adresas:

Pamėnkalnio g. 13, Vilnius, LT-01114

El. paštas: audrius.vareikis@mil.lt
avareikis@gmail.com

Mob. tel. 8 675 77757

www.kariuomeneskurejai.lt

Maketavo KAMBRD Vaizdinės informacijos skyrius

Vilnius, Totorių g. 25/3, LT-01121

Spausdino LK KKC, Kauno r., Domeikava, Muitinės g. 4, LT-54359
Užsakymas GL-269. Tiražas 300 egz.

Redaktorius **št. srž. Audrius Vareikis**

Dizainerė **Loreta Keršytė**

Korektorė **Renata Alauskaitė-Mikalainienė**